

MISCAREA

p. 3-5 p. m.

de redacție

Stabilitate politică Declarațiile d-lui I. G. Duca

— Imprumutul Extern.—Stabilizarea.—

Șeful nostru, dl. Gh. I. Brătianu, în cuvântarea pe care a rostit-o la marea manifestare liberală ce a avut loc la Iași, a atins și chestiunea stabilității politice, atât de necesară țării în vremurile de transformare în care ne aflăm.

Această chestiune o desbăte acum și dl. Const. Tema în articolul pe care-l publică în noul număr al revistei „Braza” în care făcând o expunere a situației politice, constată următoarele adevăruri precise:

Acțiunea de defăimare în afară a fost dusă pentru a răsturna guvernul, dar a lovit în țară, în interesele ei cele mai superioare. Ea a fost purtată de trei emisari, trimiși ai partidului național-țărănesc în cele trei țări capitale ale Europei. D-nii M. Popovici, V. Madgearu și Ion Răducanu, reprezentanții acestuia, cari au încercat să facă a se crede:

1. Că politica țării noastre nu-i stabilă;
2. Că bugetul țării este în mare parte fictiv.

Este de ajuns a arăta aceste afirmațiuni pentru a se vedea ce condamnabilă acțiune au dus național-țărăniștii.

Nu există la noi stabilitate politică? Nu avem un sistem de guvernământ și Autoritatea nu poate păstra ordinea în Stat?

Pentru ce nu-i stabilitate politică? Pentru că partidul național-țărănesc se menține într-un echivoc în cunoștința chestiei constituționale? Dar, aceasta nu înseamnă nestabilitate politică. Pentru bunul simț românesc aceasta înseamnă condamnarea politicii național-țărănești și îndepărtarea ei de la conducerea țării. Ar fi o primejdie acest echivoc, dacă ar aparține unui curent de opinie publică. Dar atâtă vreme cât reprezintă o presiune sau o amenințare pentru a dobândi puterea, el nu este o dovadă de nestabilitate poli-

tică, ci din contra o dovadă că partidul național-țărănesc nu are simțul răspunderii și nici maturitatea pentru guvernare. De aceea știgarea acestei chestiuni este condamnarea definitivă a politicii național-țărănești.

Dar, nu numai în aceasta s'a cuprins acțiunea de defăimare și de discredit a țării.

A afirmat că în mare parte bugetul țării este fictiv. Era o acțiune de discreditare pentru a opri capitalul străin să colaboreze cu noi, deci realizarea imprumutului.

În contra cui s'a resfrânt această acțiune de discreditare? Contra partidului național-liberal?

Dar nu era creditul acestui partid în discuție, ci era creditul țării. Prin urmare acțiunea de discreditare făcută de reprezentanții partidului național-țărănesc în străinătate, trimiși anume de conducerea partidului pentru aceasta, a lovit în creditul țării și a tins să împiedice de a veni în țară capitalul străin pentru a ieftini banii și pentru a înlesni creditul.

Național-liberalii au fost loviți prin această acțiune? Evident, nu. Acei care au dus această acțiune din urmă și cu dorința de a răsturna guvernul liberal, au comis o imensă greșală față de interesele vitale ale țării și au încetățenit o mentalitate, pe care de la epoca fanariotă nu a mai cunoscut-o straturile politice conducătoare ale destinelor țării.

Acțiunea nemernică însă a rămas fără ecou. Strălăcitatea n'avea nevoie de informațiile d-lui Madgearu și a celorlalți „e-jusdem farinae” pentru a cunoaște exacta situație de la noi.

Nici în ceea ce privește situația politică; fiindcă strălăcitatea a cunoscut chirurgia în ordinea constituțională pe care am făcut-o fără nici o frământare, după cum știe că și succesiunea în același chestie s'a regulat normal.

La Deva a avut loc o impunătoare manifestație a ardelenilor pentru politica guvernului și a partidului național-liberal.

Orășeni și săteni în număr extraordinar de mare, adunați la Deva, au ascultat cuvântări rostite de d-nii miniștrii Duca, Iaculeț, I. Nistor, Al. Lapedatu, subsecretarul de stat Tătărescu, și de alți oratori volând o moțiune prin care infirmăz acțiunile și agitațiile anarhice ale partidului național-țărănesc-comunist.

Dl. ministru I. G. Duca, a rostit în esență următoarele:

Sunt fericit—văzând adunați astăzi, atât de mulți delegați și membri ai partidului național-liberal, veniți din județele învecinate. Această strălucită manifestație de constituție cetățenească, este cel mai bun răspuns pe care partidul național-liberal îl dă campaniei de învișjire a partidului național-țărănesc.

Întotdeauna, partidul național-țărănesc a susținut că Ardealul este al său; mulțimea care la parte la această întrunire, dovedește, că afirmațiunea lor nu este adevărată.

Dovada—spune dl. I. G. Duca,—ați făcut-o, și eu vă mulțumesc din toată inima, împreună cu toți colegii din guvern. D-rul Lupu, a spus, cu drept cuvânt, că ori-câte greșeli ar face partidul național-țărănesc, partidul liberal trebuie să fie cu inimă largă, să'i ierte. Sunt rătăciți, și nu ne rămâne decât să ne rugăm lui Dumnezeu să li ierte greșelile, căci au atât de multe... Ori care ar fi însă strădaniile opoziției, partidul liberal va merge pe drumul pe care și l-a croit.

Partidul liberal nu stă la cărmă pentru plăcerea de a guvernare; el a fost chemat să apere interesele mari ale țării, interese vitale, cari nu puteau fi încredințate decât aceluia, cari la permanentă au stat de strajă pentru apărarea intereselor superioare ale neamului.

Partidul liberal este ofețit în această luptă, și cu cât a fost mai mult atacat, cu atât a știut să stea mai hotărât la postul său de cinste.

Pentru care motiv partidul național-liberal ar putea părăsi guvernul?

Înainte de alegeți, poporul a cerut scderea impozitelor și scderea dobânzilor. În mai puțin de un an de guvernare, partidul liberal a scăzut mult dările pe cari le plătea poporul, iar de la 1 Ianuarie au fost scăzute și desființate toate taxele comunale ilegale. Încât astăzi țărani vor avea de plătit cu mult mai puțin la stat decât în trecut.

Noi nu făgăduim decât aceea ce putem realiza și ceea ce am făgăduit am îndeplinit întotdeauna. Așa am făcut de 80 de ani de când există partidul liberal.

Dobânzile au început să scadă, iar pentru a aduce bani în țară, guvernul tratează un imprumut în străinătate, cu care să realizeze stabilizarea și să poată pune în valoare, bogățiile nenumărate ale țării. Deasemenea, partidul liberal luptă, ca să dea țării o administrație cinstită.

Partidul liberal chiar dacă ar voi, nu poate să se oprească în mijlocul drumului său de muncă—acest drum fiind încă o pagină glorioasă în istoria lui,—numai pentru că unii au de satisfăcut anumite ambiții personale.

Să aștepte național-țărăniștii să le vie ceasul, până atunci trebuie să le vie însă cumințenia și să iasă din echivoc.

Cu siguranță că vom avea ajutorul dv. —Încheie d. Duca— mergem senin pe drumul nostru, fără să ținem seamă de

cei rătăciți cari ni se pun în cale.

Dați dovadă că sunteți gata de luptă pentru consolidarea scumpei noastre Români.

Și dacă sunteți de acord cu părerile exprimate aci, dacă socotiți că guvernul și-a făcut și își face datoria aveți datoria să vă faceți apostolii cuvântului bun. Vă luați acest angajament?

(MI DE VOICI răspund: Nîi luăm). Cine se leagă să ridice mâna în sus! (Toată adunarea ridică mâinile).

Vă mulțumesc spune d. Duca, și vă dau întâlnire în curând, să văd ce ați lucrat.

Întreaga asistență face o călduroasă manifestație de simpatie d-lui ministru I. G. Duca.

NOTE

Romantismul Filozofic

Conferința d-lui St. Zeletin.

Duminică 4 Martie a avut loc în Aula Universității conferința d-lui prof. univ. St. Zeletin, tratând despre „Romantismul Filozofic”, conferință ce face parte din ciclul organizat de „Soc. de Filozofie și Științe sociale”.

Vorbitorul subliniază de la început cădrea subiectului său, precizând că va trata despre romantismul filozofic german și ecoul lui în cultura românească. După ce face o mică incursiune în domeniul istoric arătând timpul când s'a născut romantismul în Germania (după revoluția franceză și epoca napoleonică) și care a avut ca centre principale, Viena din punct de vedere politic și Iena din punct de vedere filozofic, conferințarul ne arată în ce constă această școală, care-laportul său nou ideologic și social. Reprezentanții principali din Germania grupați în jurul revistei lui Kleist au fost acei care au popularizat ideile noii școli. Consideră istorismul ca un organism analog cu cel biologic.

Arată importanța doctrinei romantice filozofice cristalizată definitiv în ideile lui Schelling, care prin modul de înțelegere al naturii, evidențiază cea mai fecundă idee a acestei direcții de cugetare. În urmă d. Zeletin subliniază personalitățile lui Goethe, Heine, Hegel și Karl Marx.

Doctrina școlii filozofico-romantice germane are multe puncte de asemănare cu unele stări și curente din țara noastră.

Asfel în cronologia istorică, apariția junimismului ar coincide în noi în țară (după revoluția de la 1848), cu apariția romantismului filozofic în țara noastră, după marea revoluție franceză.

Junimismul prin reprezentanții săi T. Maiorescu și P. Carp au scos în lumină toate doctrinele social-politice și filozofice pe care Schopenhauer le-a îmbrăcat în formule de pesimism și tristățe.

De asemenea d. Karl Marx socializării noastre doctrinari D. Ghinea și Nădejde, au făcut imprumuturi importante în ce privește ideologia politico-socială, ideologie ce-și are originea tot în romantismul filozofic, studiat mai sus.

Încheind, d. Ștefan Zeletin explică și câteva direcții mai noi din țara noastră precum țărănismul, poporanismul (social-politic) și criticismul (în artă și literatură).

G. FR. B.

Accident de automobil

Un grav accident de automobil s'a întâmplat aseară în str. Ștefan cel Mare. Mașina cu No. 407 condusă de soferul Alexandru Moșoi din str. Sălcii 9, venind cu mare viteză spre str. Palat, a dat în dreptul Mitropoliei, peste femeia Elena Ștefan din str. Tataragi 13 care traversa strada. Femeia a fost rănită la cap și braț drept, după care a fost transportată la spitalul Sft. Spiridon unde a primit ajutor. Soferul a fost condus la biroul circulației.

— Iancu Fischler și Const. Ionescu au fost arestați ieri, cu ocazia raziei făcute de agenții bulgării prin str. Palat, ambii sunt cunoscuți poliției ca hoți.

CRONICA TEATRALĂ

„SOȚUL IDEAL”

Câteva paradoxe.

Ansamblul teatrului „Regina Maria” ne-a reprezentat aseară comedia lui Oscar Wilde „Soțul ideal” care pe vremuri a făcut afluxul marilor teatre din Apus.

Bine alocă d-n repertoriul bogat al teatrului dinaintea războiului, „Soțul ideal” a readus pe scenă marea și eterna problemă a moralității, și mai ales a moralității omului politic.

Într-un mediu din înalta societate engleză se vorbește de morală. În Anglia moralitatea nu lipsește în lumea politică, prin saloane, în discuțiile de stat și în reuniunile populare. Se săvârșesc poate unele acte imorale în numele acestei moralități, — cum ar fi p. ex. cazul lui Sir Robert Chiltern (dl. I. Manolescu) subsecretar de stat la „Foreign Office”.

Oscar Wilde a adus această problemă în teatrul său și a brodat-o pe o țesătură de paradoxe cari ne-ar aminti pe Nietzsche, pe Ibsen și chiar pe Shav—pentru a încadra astfel lucrarea sa teatrală în această literatură reputată.

Acțiunea principală a piesei e—dialogul, paradoxul esențial, când vorbim de acțiunea unei piese de teatru.

Paradoxe extrase din aceste dialoguri: — „Pentru mine ca și pentru toată lumea n'ai fost decât un ideal” spune Lady Chiltern (d-na Lucia Sturza Bulandra) soțului ei. „Barbați pot iubi ceea ce nede-mo, murdar, dezonorat. Noi însă, femeile, implorăm când iubim și pierdem totul când pierdem implorarea.”

Și la aceasta răspunde „soțul ideal” așa cum și l'a creat Lady Chiltern în imaginația ei:

— „Voi femeile, spune Sir Robert Chiltern, soțul ideal, când ne iubim trebuie să ne iubim cu mai multă iubire. Iubirea noastră este mai mult o implorare. Voi faceți din noi idealuri și îngenuchiăm în fața acestui ideal. Dar nici unul din noi, chiar cel mai bun, nu e ideal, de aceea nu merităm implorarea voastră pe care nici n'o dorim, căci ne torturează. Ea silește pe barbat să joace un rol în care să apară ridicol, spre a-și ascunde slăbiciunile și să simuleze înșușiri pe care nici nu le are sau nu le are într-o măsură îndestulătoare. Voi ne stricăți viața când ne considerați drept idealuri.”

Asemenea idei schimbate între soț și soție (o coincidență—interpretări sunt ei înșiși, în realitate soțul și soția) fac de-a-ză pe spectator mai cu seamă când ele sunt atât de inteligent subțimate și nuanțate cum au fost acesă.

Și tot Robert Chiltern, în lupta sufletească în care se afla, știindu-se amenințat să-și piardă situația politică și „idealul” ca soț—prin amănarea aventurii „diplomatice” Mistress Chevelly (admirabil interpretată de d-na Mariette Sadoveanu) continuă discuțiunea în scenele următoare cu soția sa:

— „De ce ne urcați pe piedestalele voastre uriașe? Suntem cu picioarele pe pământ, ca și voi femeile. Noi bărbații când vă iubim, vă iubim cu toate slăbiciunile, cu toate capriciile, cu toate imperfecțiunile. Și prin cauza aceasta poate vă iubim cu mai multă putere. Așa e iubirea barbatului: mai mare, mai intensă, mai omenească decât iubirea femeii.”

Lordul Goriag (dl. Tony Bulandra a fost de astă dată în n-ță personalități proprii un gentleman veritabil, nu numai prin eleganța fizică dar prin calmul și reflexul psihic) este cel mai spiritual din piesa lui Wilde. Scena cu floarea de la batonieră și dialogul cu servitorul care n'are altă replică decât: „Da Mylord” îi caracterizează ca pe un filozof elegant îmbrăcat în istoria cugetării de aceea el este salvatorul celor mai dramatice conflicte și situații din piesă.

Miss Mabel Chiltern (vîu și sugestiv portretată de către d-na Ewmy Callier) aduce humorul sănătos în piesa lui Wilde, care deși are acene de mare efect, pare une-ori glacială. Această faptură posedă farmecul tăcerii și al sincerității, astfel că une-ori măturările și exploziile ce ar părea nepermise unei „Miss” din înalta aristocrație engleză, ere totuși un fond de naivitate pecată de dragăși pe atât de cucuritoare.

Piesa s'a jucat într-un ansamblu armonios și absolut de artă. Întrepreții au fost de neamurate ori re-hemați la rempă, și freuetic aplaudați.

Joi seara „Teatru în Castel”.

ARALD

N. B. Suntem alinți a apela la direcți-

Iașul Cultural

„Minerva” și acțiunea d-lui prof. P. Andrei

A apărut al treilea număr din revista „Minerva” de sub direcțiunea d-lui prof. P. Andrei.

Cu acest număr „Minerva” încheie primul an de apariție, ea făcându-și drum larg în toate straturile intelectuale.

D. prof. P. Andrei care desfășoară la Iași aceiași activitate pe care o desfășură d. prof. D. Gusti din București, a isbitul nu numai să impună această revistă ca o publicație de sinteză, dar a stabilit raporturi și cu somitățile culturale Franța, Germania, etc., care au și început să colaboreze la „Minerva”.

Chiar în numărul apărut astăzi, „Minerva” publică două studii ale savanților streini și anume: „Concepția individualistă și universalistă a economiei naționale” d. Othmar Spaun prof. la Universitatea din Viena și „Concepțiunea de sine ca un produs interpretativ” de Dr. L. Stoltenberg profesor la Universitatea din Gießen.

În acest număr mai colaborează d-nii prof. N. Dascovici, P. Andrei, Traian Ionașcu, M. D. Ralea, N. Petrescu, și alții.

D. prof. Gh. Brătianu publică un interesant studiu de mare actualitate „Crisa ideei de progres”.

Interesante și bogate note și recenzii.

Nu mai cu idealismul d-lui prof. P. Andrei s'a putut naște și desvolta atât de rapid o revistă de valoare „Minerva”.

Legea chirilor la Consiliul de Miniștri

Buc.—În Consiliul de Miniștri de azi sau cel de Joi se va depune ante-proiectul cu privire la regimul chirilor.

Cota chiriei pentru contractele cari vor beneficia de prelungire va fi de 25 ori chiria din 1916.

Noul născuți la Iași sunt vaccinați

— O convorbire cu dl. dr. Dim. Iamandi —

Într-un antrac, aseară, la „Soțul Ideal” am schimbat câteva cuvinte cu privire la starea salubrității orașului, acum la începutul primăverii, cu dl. doctor Dim. Iamandi medic disp. III-a.

Dl. dr. Iamandi, cașicum n'ar aparține corpului sanitar din Iași, ne arată cu toată obiectivitatea că prețioasa acțiune pe care au imprimat-o d-nii dr. P. Cazacu și dl. dr. C. Tănăsescu, corpul sanitar din Iași a desfășurat și el o activitate care a fost și continuă a fi cât mai bine apreciată de populație—dovadă că educația sanitară și igienică a început să prindă și se fie apreciată de ieșeni.

Populația este acum în măsură să aprecieze că toate dispozițiile pe cari le ia serviciul sanitar sunt numai în interesul apărării sănătății publice.

Exprimându-și convingerea că Iașul va fi și acum ferit de epidemii, dl. dr. Iamandi la întrebarea noastră, ne arată că d-asa, dela 1 Martie a. c., a început să vaccineze pe noul născuți cu vaccinul anti-tuberculoz.

Medicul șef al orașului a luat măsurile necesare și în înțelegere cu Primăria Municipiului, s'a stabilit ca oficial stărei civile să anunțe pe medicii comunali pe toți noul născuți.

La același timp toate moașele din oraș au primit c. p. din partea serviciului sanitar, ca pe ele să se noteze imediat pe noul născuți, expedindu-le serviciului sanitar.

Dl. dr. Iamandi se simte satisfăcut că și Iașul face progrese reale pe calea igieniei publice.

— La Teatrul „Cinema Elisabeta” rulează celebrul film SIRENA TROPICILOR cu divina stea de cinematograf, JOSEFINE BACKER a cărei neîntrecută creațiune din acest film nu are comparație.

Pe lângă minunații joc de scenă mai execută în actul al VII un dans indigen al tropicilor ne mai văzut încă pe la noi.

— Duminică 18 Martie la Conservator producția clasei de dramă și comedie a d-lui prof. N. Radu-Demetrescu.

0-3. _____